

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ І ПРИЙОМІВ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ

С.В.ПРОКОПЕНКО

Україна, м. Запоріжжя, Запорізька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 92

Інтерактивне навчання - це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має цілком конкретні і прогнозовані цілі. Одна з них є створення комфортних умов навчання, таких, при яких учень відчуває свою успішність, свою інтелектуальну спроможність, що робить продуктивним процес навчання.

Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес організовано таким чином, що практично всі учні виявляються залученими в процес пізнання, вони мають можливість розуміти що вони знають і думають. Спільна діяльність учнів у процесі пізнання, засвоєння навчального матеріалу означає, що кожен робить свій особливий індивідуальний внесок, йде обмін знаннями, ідеями, засобами діяльності. Причому відбувається це в атмосфері доброзичливості і взаємної підтримки, що дозволяє не тільки отримувати нові знання, але і розвиває саму пізнавальну діяльність, перекладає її на більш високі форми співпраці.

Методи інтерактивного навчання можна поділити на дві великі групи: групові та фронтальні [1]. Перші передбачають взаємодію учасників малих груп (на практиці від 2 до 6-ти осіб), другі – спільну роботу та взаємонавчання всього класу.

Час обговорення в малих групах – 3-5 хвилин, виступ – 3 хвилини, виступ при фронтальній роботі – 1 хвилина.

Біологія - одна з наук, що навчає законам навколишнього природного світу, знайомить з можливостями організму, має величезний практичний потенціал, пов'язана з великою кількістю інших наук, допомагає формувати світогляд, володіє численними фактами, що розвивають інтерес школяра.

Основним засобом досягнення головної мети – навчити дітей біології, ми вважаємо використання інтерактивних технологій на уроках. Ці методи навчання створюють необхідні умови як для становлення й розвитку компетентностей учнів, так і для розвитку та виховання особистості громадянина з відповідною системою цінностей.

На своїх уроках ми намагаємося не просто дати учням суму знань з предмета, але й сформувати в них вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки з раніше

вивченим матеріалом, аналізувати, систематизувати, узагальнювати, тобто розвивати логічне мислення.

Багато основних методик щодо використання інтерактивності пов'язані сьогодні з традиційними методами навчання, а саме:

Метод «Біологічні диктанти». Диктанти я проводжу з метою закріплення нових знань і навчання школярів грамотності в написанні біологічних термінів. У практиці проведення біологічних диктантів велике значення має навчальний диктант, що дозволяє виявити прогалини в знаннях, встановити їх причини і попередити їх появи в подальшому.

Метод «Групова дискусія». Дискусія виникає, коли кожен учасник висловлює свою думку щодо тієї чи іншої теми на підставі своїх знань і досвіду. Важливо, що думки, висловлені в ході дискусії, не критикуються і не оцінюються.

Метод «Вікторина». Може бути використаний практично на кожному уроці, як при повторенні матеріалу, так і при його закріпленні. Завдання можуть бути різноманітними. Наприклад, тема «М'язи людини», доповніть пропозиції:

М'язи голови діляться -

М'язи шиї виконують - ...

Основні функції м'язів спини ...

Метод «Евристична бесіда». Використовується при вивченні нового матеріалу, оскільки цей метод дозволяє пов'язувати знання учнів з попередніх тем уроків і спиратися на знання з життєвого досвіду.

Метод «Проб і помилок». Допомагає учням знайти правильну відповідь, коли вчитель направляє хід думки у вірному напрямку. Приймаються всі гіпотези, але відбираються тільки близькі до правильної версії, при цьому обговорення триває, поки учні не дадуть правильну відповідь.

Метод «Експрес - тест». Тести - це зручний інструментарій для поурочного і тематичного контролю знань. Заощаджує час і дозволяє об'єктивно оцінити знання. Забезпечує учням необхідний рівень засвоєння основних біологічних понять, включених у мінімум біологічного освіти.

Метод «Мікрофон». Цей метод використовується в кінці уроку при підведенні підсумків:

«Знання, отримані сьогодні на уроці мені необхідні для ...»

«Мені сьогодні на уроці найбільше сподобалося...»

«Мені сьогодні на уроці не сподобалося ...»

«Завдяки знанню основ біології (пройденої теми) я можу...»

Інтерактивне навчання дозволяє розв'язати одночасно декілька завдань. Головне - воно розвиває комунікативні вміння і навички, допомагає становленню позитивних взаємовідносин між учнями; забезпечує реалізацію виховної мети, оскільки привчає працювати у команді, прислуховуватися до думки товаришів. Більше звертається увага на формування «здорової» атмосфери в класі, підвищенню культури спілкування, встановленню емоційного контакту між учителем і учнями. Подолання конфліктних ситуацій є запорукою психічного здоров'я школярів.

Вважаємо, що інтерактивні технології дозволяють забезпечити глибину вивчення змісту навчального матеріалу. Учні опановують усі рівні пізнання (знання, розуміння, порівняння, застосування, аналіз, синтез, оцінку). При цьому зростає відсоток учнів, які засвоїли знання на достатньому та високому рівнях (понад 50%), змінилася роль учнів. Вона активна: учні стали приймати важливі рішення щодо процесу навчання. Стало змінюватися основне джерело мотивації навчання, а вчитель стає більше розкриватися перед учнями, виступає як лідер, організатор.

Література:

1. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. – Київ, 2002. -135с.

Надійшло до редакції 12.10.2013 року.